

ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.๙

บทความด้านการเกษตร โดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกำแพงเพชร

“...สมควรที่จะปลูกแบบป่าสำหรับใช้ไม้หนึ่ง ป่าสำหรับใช้ผลหนึ่ง
ป่าสำหรับใช้เป็นฟืนอย่างหนึ่ง อันนี้แจกออกไปเป็นกว้างๆ ใหญ่ๆ
การที่จะปลูกต้นไม้ สำหรับได้ประโยชน์ดังนี้ ในคำวิเคราะห์ของกรมป่าไม้
รู้สึกว่าจะไม่ใช่ป่าไม้ จะเป็นสวนมากกว่าเป็นป่าไม้ แต่ว่าในความหมาย
ของการช่วยเพื่อต้นน้ำลำธารนั้น ป่าไม้เช่นนี้จะเป็นสวนผลไม้ก็ตาม
หรือเป็นสวนไม้ฟืน ก็ตาม นั่นแหละเป็นป่าไม้ที่ถูกต้อง เพราะทำหน้าที่
เป็นป่า คือเป็นต้นไม้และทำหน้าที่เป็นทรัพยากรในด้านสำหรับ
เป็นผลที่มาเป็นประโยชน์ แก่ประชาชนได้...”

พระราชดำรัสบางตอนเกี่ยวกับป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง
ณ โรงแรมริศคำ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๒๓

การจำแนกป่า ๓ อย่าง ดังนี้

๑. ป่าไม้ใช้สอย คือ ไม้โตเร็ว สำหรับใช้ในครัวเรือน เช่น สะเดา ไม้ไผ่
๒. ป่าไม้กินได้ คือ ไม้ผล เช่น มะม่วง และผักกินใบต่างๆ
๓. ป่าไม้เศรษฐกิจ คือ ไม้ที่ปลูกไว้ขาย หรือไม้เศรษฐกิจ เช่น ไม้สัก

ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เป็นแนวคิดของการผสมผสานการอนุรักษ์และฟื้นฟู
ทรัพยากรป่าไม้ ควบคู่ไปกับการความต้องการด้าน
เศรษฐกิจและสังคมของประชาชนเป็นที่ตั้ง ซึ่งจะ
สามารถช่วยให้เกิดการอนุรักษ์และเพิ่มพื้นที่ป่าของ
ประเทศ ได้อย่างแยกแยะจากการส่งเสริมให้
ชาวบ้านได้ตระหนักและเห็นคุณค่า จากการได้ใช้
ประโยชน์จากป่าไม้ที่ปลูก

ส่วนประโยชน์ ๔ อย่าง จำแนกประโยชน์แต่ละอย่างออกเป็น

๑. ป่าไม้ใช้สอย นำมาสร้างบ้าน ทำเล้าเป็ด เล้าไก่ ต้มจอบเสียม ทำหัตถกรรม หรือกระทั่งใช้เป็นเชื้อเพลิง (ฟืน) ในการหุงต้ม
๒. ป่าไม้กินได้ นำมาเป็นอาหาร ทั้งพืชกินใบ กินผล กินหัว และเป็นยาสมุนไพร
๓. ป่าไม้เศรษฐกิจ เป็นแหล่งรายได้ของครัวเรือน เป็นพืชที่สามารถนำมาจำหน่ายได้
๔. ประโยชน์ในการช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกพืชที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ จะช่วยสร้างสมดุลของระบบนิเวศในสวน ช่วยปกป้องผิวดินให้ชุ่มชื้น ดูดซับน้ำฝน และค่อยๆ ปลดปล่อยความชื้นสู่สวนเกษตรกรรม